

ΑΙ ΜΑΣΤΙΓΕΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

ΟΙ ΛΗΣΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Οί διαρκείς πόλεμοι τών κρατών και τών αρχόντων. Οί μισοφόροι που μετεβάλλοντο σε ληστές. Δηλώσεις ολοκλήρων χωρών. Οί «Γδάρτες». Ο Ρογήρος ντέ Φλέρ, ένας ληστής που έγινε αυτοκράτωρ του Βυζαντίου. Τά τρομερά κατορθώματα τών 'Αλμυγκάβαρων. Οί 'Αλμυγκάβαροι στην Κωνσταντινούπολη. Ληλασία τών νήσων του Αιγαίου. Η εξόντωση τού Ρογήρου. Οί αδελφοί Γκιγιερί. Πώς την έπαιξαν στον αρχιδικαστή. Ο περίφημος Καρτούς ή Καπετάν Φυσέκης. Η συμμορία τού Καρτούς. Στο σπίτι της στρατηγίνας. Ο εύγενής άγνωστος. Άλλα κατορθώματα τού Καρτούς, κ.λ.π. κ.λ.π.

Ο μεσαιών ήταν εποχή τών συνεχών και σκληρών πολέμων. Όλοι πολεμούσαν τότε: ζοάτη έναντίον ζοατών, άρχοντες έναντίον άρχόντων, οικογένειες έναντίον οικογενειών. Όλοι αυτοί για να επιβάλλονται στους αντίπαλους του άναγκαζόντουσαν, να χρησιμοποιούν διαφόρους μισοφόρους: Φλαμανδούς, Βίσκους, Ναβαρρώζους, Καταλανούς, άνθρώπους τού σκονιού και τού παλουκιού, οι οποίοι νοίκιαζαν τού τοιαύτη τους σε όποιον τους έδινε τά πιο πολλά. Αυτοί οι άνθρώποι, τά εφόδιασμα της μεσαιωνικής κοινωνίας, μετεβάλλοντο σε κάθε περίπτωση σε ληστές και από όπου προνοούσαν σκοπούσαν την έφομωση και τόν όλεθρο.

Οί μισοφόροι όμως αυτοί γίνοντουσαν τρομοκράτες, στον καιρό της ειρήνης, όταν δεν βρισκόταν κανείς να τους μισώσει και συνεπώς έμεναν χωρίς δουλειά. Καθώς ήταν οργανωμένοι, τίποτα δε μπορούσε, να τους αντίσταθι. Άρχιζαν λοιπόν να λεηλατούν τις χώρες μέσα στις οποίες βρισκότουσαν, έβγαζαν από σπίτι κι' έβγαζαν τά πάντα, και αυτά τά ποικίλα των κατοίκων όπως λέει ένας χορογράφος της εποχής. Έτσι μετά την συνθήκη τού Άσας τού 1135 ένεσκημην στη Γαλλία οι «Γδάρτες» που τους όνομασαν έτσι, γιατί έβγαζαν τά πάντα από τά θήματα τους. Ένας από τους άρχηγούς τών ό Ζακ ντέ Παγύ, άρχισε τότε να περιφέρεται στις γαλλικές επαρχίες κλοπιώντας και λεηλατώντας διάφορες πολιτείες. Πολλές άλλ' αυτές για να μην τις καταστρέφη τού πλήρωμα φόρο ύποτέλειας. Όστόσο τού τέλος τού ήταν οίκοτ: Ο άρχων τού Έσσαναί, τού οποίου την πόλη είχε κεραισει, τόν έπροζέλεσε σε μονομαχία. Ο ντέ Παγύ δέχτηκε. Οί δύο αντίπαλοι συναντήθηκαν μέσα σε μιá τάφρο, όπου, ύστερ' από άγρια πάλη, που βάστηξε μιá ώρα ολοκλήρη στοπαθήσαν κι' οί δύο.

Γι' αυτό κάθε άρχων, όταν έχρησιμοποούσε τους ληστές αυτούς, έπαιζε κατάπιν πώς να τους ξεφορτώη μιá ώρα άρχιτων. Έπειδή άρχιφος τότε ή Βυζαντινή αυτοκρατορία βρισκόταν σε διαρκείς πολέμους με τους διαφόρους βαρβάρους έπιδρούτες, οι άρχοντες της Άσσεως, από τους οποίους ζητούσε ένοσησεις, της έστελναν τους τρομοκράτες μισοφόρους τών. Τέτοια ήταν ή περίπτωση τού Σικελιώτου Ρογήρου ντέ Φλόο, ο οποίος έγινε στο τέλος και Αυτοκράτωρ τού Βυζαντίου!

Η συμμορία τού Ρογήρου ντέ Φλόο άπετελείτο από γλιάνες Καταλανών ληστών που τους έλεγαν 'Αλμυγκάβαρους. Αυτοί βρισκότουσαν στη Σικελία μισθωμένοι από τού βασιλέα Φρειδερίκο. Μά ήταν τέτοια τά κατορθώματα τους ώστε ο Φρειδερίκος πολύ γρηγορα υπάκουωσε πού τους είχε ζητήσει την συνδρομή. Γι' αυτό όταν ο Αυτοκράτωρ 'Ανδρόνικος τού ζήτησε βοήθεια έναντίον τών Τούρκων, εκείνος έσπευσε να τού στείλη τού Ρογήρο με τους ληστές του.

Η Κωνσταντινούπολις ήτο τότε τού πιο πολιτισμένο μέρος τού κόσμου κι' οί 'Έλληνες ήταν εύγενείς και μορφωμένοι. Γι' αυτό τρούμαξαν μόλις αντίκρισαν τους άγριούς αυτούς... σπήρας τών. Εδώ από την άρχή, ο Ρογήρος έροτεώθηκε την άναγκα του αυτοκράτορος, μιá χοιτωμένη προχρησπούλα δεκάξη χρόνων. Ο αυτοκράτωρ, μη μπορώντας να κάνει κι' άλλους παρέδωσε τη δυστυχημένη προχρησποσα στο βάροβαρ σύμμαχό του. Με αυτό όμως τόν πλήρωσε και για τις νίκες τις οποίες κατήγαγε κατά τών Τούρκων, τους οποίους κατετρόπωσε κυριολεκτικώς. Άμέσως μετά την έξόντωση τών Τούρκων, οι ληστές τού Ρογήρου έγκαθίστανται στα μεγαλοπρεπή παλάτια τών προχρησποών στο Μαμαρά, ενώ οί άλλοι σύντροφοί τους περιφεύουν στο Αίγαίο, λεηλατώντας διαδοχικά την 'Ιμ-

βρο, τη Λήμνο, τη Λέσβο, τη Χίο, και τά άλλα νησιά. Όπου περνοούσαν σκοπούσαν την καταστροφή.

Σε λίγο παρουσιάζονται και πάλι οί Τούρκοι, τους οποίους οί 'Αλμυγκάβαροι τού Ρογήρου κατατροπώνουν για δεύτερη φορά. Ο ντος αυτός θρίαμβος τών μισοφόρων κάνει τόν αυτοκράτορα 'Ανδρόνικο να τά χοιρασθή και για να τους ξεφορτώη τους στέλλει έναντίον τών Βουλγάρων. Μά κι' αυτούς μέσα σε δεκαπέντε μέρες έξόντάνουν. Μ' όλη τη χαρά τους οί 'Έλληνες που είχαν απαλλάγει από τους έχθρούς τών, έστρεψαν τώρα τους έπιπιδόνους αυτούς συμμάχους τών. Τότε ο Ρογήρος, ως ανταλλάγμα τών ύπηρεσιών τάς οποίες προσέφερε στην αυτοκρατορία, υποβάλλει την άξισση να γίνει συναντοκράτωρ τού 'Ανδρόνικου στο θρόνο τού Βυζαντίου. Ο φόβος τών Βυζαντινών ήταν τόσο, ώστε ή άξισση τού έγινε δεκτή. Και ίδου ο Ρογήρος, ο άρχηγός τών ληστών, αυτοκράτωρ της ένδοξότερας και της μεγαλειότερας αυτοκρατορίας τού κόσμου! Οί κλοπιότερες τών φροντίδες κατά τού διάστημα της αυτοκρατορίας τού ήταν να καταδικάζη εις τόν διά βασιανιστήριον θάνατο και ν' αδειάζη τού Δημόσιο Ταμείο!

Όστόσο οί Βυζαντινοί τού έφεραν βαρεία αυτό και για ν' απαλλάξουν από τους τρομοκράτες αυτούς ξένους κατέφυγαν στην πανουργία. Διοργάνωσαν λοιμικές έφορές στην 'Αθινανούπολη στις οποίες προσέλασαν και τόν αυτοκράτορα. Αυτός, δουπιστώντας πάντοτε, πήγε με 1.300 από τους άνθρώπους του. Μά ή παλίδα τού είχε σπθεί. Κατά την διάρκεια ενός μεγαλοπρεπούς γευμάτου οί Βυζαντινοί όρμησαν μέσα στην αίθουσα όπου έτρουσε ο Ρογήρος και οί άνθρώποι του τους έσφαξαν μέζοις ενός.

Το τέλος τού ληστήαρχου Ρογήρου, ο οποίος κατέφρασε να γίνει αυτοκράτωρ της Κωνσταντινούπολις.

Τρομοκράτη επίσης κατά τους χρόνους αυτούς ήταν οί τρετές αδελφοί Γκιγιερί. Οί ληστές αυτοί είχαν τά λιμενά τους στα πιο βαθειά κι' από εκεί, έλιζεγαλής τρομοκροών ληστών τρομοκρατούσαν όλην την προφέρεια, φθάνοντας πολλές φορές μέζοι τού Μπροντό της 'Ουλεάνης, και της Ρομέν.

Κάποτε ο άρχων της Ρομέν έφροντας πώς οί ληστές αυτοί βρισκότουσαν στην περιφέρεια τού, έστειλε έναντίον τους ένα ολοκλήρη στρατεύμα. Μά οί Γκιγιερί κατόρθωσαν να τρέψουν εις φυγήν ένα τιμήμα τού στρατεύματος αυτού και να αρπάξουν άρκετους αιχμαλώτους. Άμέσως ανταλλάξαν τά ρούχα τους με τά ρούχα τών αιχμαλώτων. Τότε μετεμφισμένοι καθώς ήταν ήταν και χτύπησαν την πόρτα τού ποσέδου τού Λικαστηρίου της περιφέρειας, φωνάζοντας: «Έν όνόματι τού βασιλέως, άνοιχτε!...» Όταν τών άνοιξαν ο μεγαλειότερος τών αδελφών που φορούσε στολή άξιοματικώς είπε: «Εράθαμε πώς έδω μέσα χυθόντα οί Γκιγιερί!...»

Όσοι ήταν φρεσι, ο άρχιδικαστής άρχισε να διαμαρτυρείται. Μά οί Γκιγιερί δεν τ' άκούνε αυτά και μπαίνουν μέσα λέγοντας: «Οί θά βγούν έξω άν δεν άνακαλιφουν τους... Γκιγιερί! Άμέσως τού σπίτι τού άρχιδικαστού γίνεται άνω κάτω. Τά πάντα ανατρέπονται και όρμηώνται και οί ληστές παίρνουν κάθε πράγμα αξία. Τέλος αφού δεν άφρασαν σφενδόν τίποτα στο σπίτι, έφρασαν φοβερίζοντας τόν αρχιδικαστή ότι, άν τήχη και όσση άσλο τονέ στους Γκιγιερί, θά τόν χοιμάσουν!

Μπορείτε να φαντασθήτε τού θυμό τού άρχιδικαστού! Τά έβαλε με τού στρατό και διαταξέ άμέσως ανακρίσεις. Όστόσο τού πράγμα ως έδω εις χοιμω. Μά τού τέλος τού ήταν τραγικό. Αυό άθδοι στρατιώται χοιμάστηκαν ως δήθεν συμμετασχόντες στη λη-

Η μονομαχία τού ληστήαρχου ντέ Παγύ και τού άρχοντος τού ντέ Έσσαναί μέσα σε μιá τάφρο.

λασία του σπιτιού του z. Γιαγιερί υπό του...στρατού!

Ποτέ ίσως ή κοινωνία δεν ήταν τόσο άνοργάνωτη όσο κατά το 18ου αιώνα και ποτέ ίσως οι κακοποιοί δεν έδρασαν τόσο όσο κατά την εποχή αυτή. Τότε έθιμάμενε και ο περίφημος ληστής Καρτούς, (*) του οποίου τὸ ὄνομα τόσες φορές θὰ ἔχετε συναντήσει στην ιστορία καὶ στὰ μυθιστορήματα.

Ο Καρτούς ήταν γιός ενός βαρελά του Παρισιού, που από πολύ μικρόν τὸν είχαν ἀρπάξῃ οἱ Ἀστούγγανοι οἱ ὁποῖοι καὶ φρόντισαν γὰρ τὴν ἀνατροφή του. Ὅταν ἔγινε δεκαεπτάετον ἔτὼν δὲν εἶχε τὸν ὀμοῖο του στην τέχνη μὲ τὴν ὁμοίαν ἀρπάζε ἀπὸ τὴν τσέπη ἑνὸς διαβάτη τοῦ πορτοφολοῦ ἢ τοῦ ρολοῦ του. Μὰ στὸν Καρτούς δὲν ἔριταν ἀυτά. Ὁ Καρτούς ὄνειρευόταν μεγάλα πράγματα. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν ἐποχὴ τῆς ἀντιβασιλείας βλέπομε τὸν Καρτούς ἐπὶ κεφαλῆς ὄργανομένης μεθοδικωτάτα συμμορίας ἐκ 2.000 ἀνδρῶν.

Ὁ Καρτούς ἦτο μικροσκοπικοῦ ἀναστήματος. Εἶχε ὄψος μόλις 1.50 μ. Μὰ στὸ μέγεθὸν τοῦ μοῦ ἐκείνου πρῶσιτὰ δόξαμη καὶ τὸ μυαλό του ἦταν διαφορικό. Εἶχε μιὰ τέτοια ἐπινοήσια ὅστε μορούσε νὰ χορεύῃ σ' ἕνα σκηνὴ ἀπάνω καὶ νὰ παρασπῶνῃ ὡς τὴ στέγη καὶ τοῦ ψηλότερου σπιτιοῦ. Κάποτε πού τὸν κατέδικον κατόρθωσε νὰ νικηθῆ ὡς τὴν κλιμακωτὸν ἑνὸς σπιτιοῦ, ἀπ' ὅπου ἄρχισε νὰ κοροῖδῃ τοὺς δικαστὰς του. Κατόπιν ἐξηρανόμην μιλῶντας ἀπὸ τὴν κλιμακωτὸν εἶς γλῶσσας.

Τὸ ἔπιτελοῦ τοῦ ἀπελευθεῖται ἀπὸ ἕνα κ' ἕνα. Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν καὶ διάφοροι εὐγενεῖς κ' ἕνας... χειροφύρος. Ἐπίσης πολλές γυναῖκες ἀνηρτοῦσαν στὴ συμμορία του.

Ἄκουα πολλοὶ ἀστυνομικοὶ τῆς Ἀστυνομίας ἦταν συνταραχθέντα μετὸν Καρτούς. Ἔτσι τὸ Γραφεῖο τῆς Ἀστυνομίας, τὸ ἐπιφορημένο μὲ τὴν καταδίωξη τῶν ληστῶν, χρησιμοῦσε πολλές φορές ὡς ἄσυλο στοὺς συμμορίτες τοῦ Καρτούς, γιατί ὅλοι ἐκεῖ μὲνα ἐπιπλοδοῦσαντο ἀπ' αὐτόν.

Ὁ ἀναφέρουμε ἔδω μερὰ ἀπ' τὰ κατορθώματα τοῦ Καρτούς, γὰρ νὰ δῆτε τὸν πρωτοφανῆ τροπὸν τῆς δολοφονίας του:

Ἐνα θεμελιώδη τοῦ Ἰουλίου 1721, ἡ κερὰ τοῦ στρατιώτῃ γνὲ Μπουκλέο ἔσαν τὴν τουαλέττα τῆς ἔχοντας τὸ παρόμοιο τῆς ἀνοιχτό. Ἐξάρνα ἀπὸ τὸ παρόμοιο πηδῆσε μέσα ἕνας ἄντρας κτεμένος μ' ἄερατοὺς κορυφῆς. Ἡ στρατιγίνα ἔβγαλε ἀμέσως μιὰ κορυφή, μιὰ ἀγνωστὸς τῆ διεκρούε λέγοντάς τῆς εὐγενικότατα:

— Συγχωρήστε με, κερὰ στρατιγίνα! Σὰς ἐπαβάλω τὰ σέβη μου! Λοιδόβιτος - Λοιδόβιτος Καρτούς, δούλος σας! Ὁ, μὴ φωνάζετε, κερὰ, δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνο. Μὰ ἔστρε ἔχω πολλές γόγτες νὰ κορυφῶ σὲ καλὸ κρεββάτι, γιατί ἔστρε, ἀπὴ ἢ ἀλλὰ ἀστυνομία μὲ καταδίωκει, κερὰ στρατιγίνα. Ἡ Ζωσιάνη, ἡ κερὰ σὲ σας κοιμᾷται ἀπὸ διπλανὸν δωμάτιο, τὸ ἔξω. Ἐστρε ἐπίσης ὅτι ἀπογε, τὴ νύχτα δὲν θὰ ἔλθῃ στὸ σπίτι... Μὲ τὴν ἀδεια σας, κερὰ, θὰ κορυφῶ στὸ κρεββάτι τῆς.

Καὶ ἐξακολούθησε μὲ γλυκὰ φωνή:

— Οἱ φίλοι μου ἔχουνε πιστοποιήσει τὸ μέγαρό σας. Θὰ τοῦλοῦσα νὰ σας παρακαλέσω κερὰ, νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ προσκαλέσω τοὺς ἐληφῆτας σας γὰρ νὰ μοῦ σεβῆσαν ἕνα πρόγραμμα. Πηδαῖνο, ἔστρε, τῆς πέντας! Θὰ προμείνω νὰ με σεβῆσαν σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο!

Τὴ μορούσε νὰ κέρη ἡ δεσποζισμένη ἢ στρατιγίνα: Χαιρήσε τὸ κοροῖδι καὶ διάταξε νὰ σεβῆσαν τὸν Καρτούς. Ὁ Καρτούς ἄρχισε νὰ τρώῃ. Τὸ πρόγραμμα ἦταν ἡ μύσση, μὴ ἢ σαλιάνια δὲν ἦταν καὶ τόσο καλὴ. Ὁ Καρτούς ἦταν ὅλο κέρη κ' ἔλεγε διάφορες χειρολογίες. Ἡ στρατιγίνα τὰ εἶχε χαμένα. Δὲν ἐπολοῦσε νὰ πιστέρῃ ὅτι αὐτὸς ὁ εὐγενὴς κερὰ ἦταν ὁ Καρτούς.

— Καὶ ὅμως αὐτὸς εἶνε! ἔβαλεγε μέσα τῆς.

Σὲ μερικοὺς ἡμέρας ἢ κ. Μπουκλέο λάβαρε ὡς δόμο ἐκ μέρους τοῦ Καρτούς μερικοὺς μπουτίλες σαλιάνιας σαλιάνιας. Τὴν ἔχρηστοῦσε γὰρ τὴν φιλοξενία τῆς καὶ τῆς ἔπιλεξε τὴ σαλιάνια ἐπιδοῦ ἢ δικὴ τῆς σαλιάνια δὲν ἦταν καὶ τόσο καλὴ.

Ἡ ιστορία αὐτὴ δὲν ἐτελείωσε ἔδω ἢ

στρατιγίνα δὲν ἔξεχασε τὸν πνευματώδη ληστὴ καὶ σὲ λίγο καιρὸ, ὅταν ὁ Καρτούς συνελήφθη ἔτῃγε καὶ τὸν ἐπισκέφθηκε στὴ φυλακὴ του.

Κάποτε πάλι, καθὼς ὁ Καρτούς ἐπλανᾶτο γύρω ἀπὸ τὴν καινοῦρα Γιέφρα, τοῦ Παρισιοῦ, εἶδε ἕνα ἄνθρωπο πού εἶχε σαφῶς ἀρῆσει στὸ κορυφῶμα τῆς γερφῆρας γὰρ ν' αὐτοκτονήσῃ πέφτοντας στὸ ποτάμι. Τὸν ἀρπάζε ἀμέσως ἀπὸ τὴ μέση λέγοντάς του:

— Ἐ, κέρη, τί σκοπεύετε νὰ κάνετε; Βαρσθῆκατε τὴ ζωὴ σας; Ὁ ἀγνωστὸς πού ἦθελε ν' αὐτοκτονήσῃ ἦταν ἕνας ἔμπορος ξεπεσμένος ὁ ὁποῖος χροστούσε 27,000 φρ.

— Ὁ! Ὁ! φωνάζε ὁ Καρτούς ὅταν τὸν εἶπε αὐτὸ ὁ ἔμπορος δὲν εἶχε λίγα τὰ λεπτὰ πού χροσῆτατε!

— Γι' αὐτὸ λοιπὸν, κέρη, σὰς παρακαλῶ ἀρῆστε με νὰ πέσο στὸ ποτάμι...

— Ὁχι, δὲν θὰ πέσετε στὸ ποτάμι, αἴριο τὸ πρῶτὸ θὰ πληρώσω ἐγὼ τὸ χρέος σας...

Καὶ πράγματι τὴν ἄλλη μέρα ὁ μεγαλόβαρος ληστής ἐπλήρωσε τὰ χρέη τοῦ ξεπεσμένου ἔμπορου. Γιὰ νὰ ἔορτασῇ μάλιστα τὸ γεγονός ὁ Καρτούς εἶχε μαζί του καὶ μερικοὺς μπουτίλες σαλιάνιας. Παρ' ὅλη τὴν ἐπιμονὴ τοῦ ἔμπορου ἀρνήθησε νὰ τοῦ πῇ τὸνομά του.

— Κέρη, τὸ εἶπε ἂν σὰς πὸ πούος εἶμαι θὰ μ' ἐγγονομένη διαρκῶς κ' ἔτσι θὰ στερεθῶ τῆς κόρυφῆς τῆς πού μοῦ δίνει ἢ ὑπὸ ἰσχύγκνιτο εὐχαρῆσια μου.

Οἱ πιστοῖα τοῦ ἔμπορου πού παρενοῖσκον τὸν στὴ σερνή, εἶχαν συνκινηθεῖ ἐξαιρετικὰ κ' ἐν σῶματι ὅλοι ἐκείνησαν γὰρ νὰ προσηύχον τὸν ἦρα. Ἦταν σκοτάδι καὶ φουφουσε διαβολοῦμενος ἄνεμος. Ἐξάρνα ἀπὸ μιὰ γωνία τοῦ δρόμου ἔξομοῖον κερὰ εἰςσαρὰ ἔνοπλο οἱ ὁποῖοι ἐπιτίθενται κατὰ τὸν πιστιοῦτο. Ἦταν ἡ συμμορία τοῦ Καρτούς! Ὁτόσο ὁ ἀρχιληστής ἐξακολούθησε νὰ παῖξῃ καλὰ τὸ παιχνίδι του φωνάζοντας: «Βοήθεια! Κλέφτες!...»

Ἐνὸ συγχρόνως βοηθεῖ τοὺς συμμορίτες του στὴν ἀπογύμνωση τῶν θεμάτων του. Ἔτσι ξαναπήρε μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι ὅτι εἶχε δώσει μὲ τὸ δεξ.

Τὴ νύχτα τῆς 11 Ἰουνίου 1721 καθὼς καταγιόταν μὲ τὴν συμμορία του στὴ ληστεία τοῦ πλουσίον ξενοδοχείου Ντεμαρέ, ἄξαρνα τὸ ξενοδοχεῖο κερὰ κλειδῶθηκε ἀπὸ ἰσχυρὰ ἀποσπασίματα στρατοῦ, τὰ ὁποῖα ἔπιραν μέσα καὶ κατόπιν ἀληθινῆς μάχης ἄρχισαν νὰ συλλαμβάνον τοὺς ληστὰς.

Στὴν πίσω πόρτα τοῦ ξενοδοχείου φέλαγε ἕνας λοχίας, μὲ μερικοὺς στρατιώτες ὁ ὁποῖος εἶδε νὰ βγαίη ἀπὸ καί, ἕνα γκαρσόνι, μὲ ἄσπρο σκούφο στὸ κεφάλι, καὶ μὲ τὰ χέρια στὰ κεφάλι. Οἱ στρατιώται τὸν ἄρῃσαν νὰ περιση.

Ὁ λοχίας, καθὼς ἐκεῖνο προσηροῦσε, ἔστρε καὶ τὸν ἐρώτησε μ' ἀποτονηρία:

— Τὸν ἔπισαν τὸν Καρτούς;

— Ὁχι ἀκόμα! ἀπάντησε τὸ γκαρσόνι πού δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν ἴδιο Καρτούς. Συγχρόνως μὲ μιὰ πιστολιὰ ἐφῆξε κάτω τὸ λοχία.

Ὁτόσο συνελήφθη κατόπιν προδοσίας στὴ 14 Ὀκτωβρίου 1721. Τὸν ἐφυλάκισαν σ' ἕνα ὑπόγειο τοῦ Σατελέ μαζί μὲ κάποιον χριστή. Ἀμέσως δὺο φυλακισμένοι ἄρχισαν νὰ σέπτονται πὸς θὰ δραπέτεύσουν καὶ μὲ χαρὰ τους ἀντελήφθησαν ὅτι κάτω ἀπὸ τὸ πάτωμα τῆς φυλακῆς τὸν ὑπῆρχε κενό. Ἐξάρνα καὶ πράγματι βροῖθησαν σὲ μιὰ ὑπόνομο. Κορῆς νὰ χάσουν καιρὸ μῆταν μέσα καὶ κερὰ πηδῶντας μὲς τῆς λάσπης κατόρθωσαν νὰ βροῖν στὸ ὑπόγειο ἑνὸς ὀπρωροῦ. Ἐνόμζαν πᾶς τὸν εἶχαν σωθεῖ. Μὰ ἐκεῖ τοὺς ἀντελήφθη ἕνας σκύλος, ὁ ὁποῖος ἄρχισε νὰ γαυγίξῃ σὰ δαιμονισμένος. Ἀμέσως ὁ ἔμπορος, μαζί μὲ τοὺς ὑπῆρέτας του καὶ τοὺς νυχτοφύλακας πού εἶχαν προσδράμει, ἔστρεξαν στὸ ὑπόγειο. Ἐκεῖ κατόπιν ἀγορίας πᾶλης, συνελήφθη καὶ πάλι ὁ Καρτούς.

Στὴς 20 Νοεμβρίου 1721 ἐθανατώθη διὰ τοῦ τροχοῦ.

Τὸ τελευταῖο κατόρθωμα τοῦ Καρτούς. Ὁ ἀρχιληστής καὶ ὁ ἀστυνόμος τοῦ σκάνον γυνοῦν καὶ ἀποφασίζονται, ἀποσπῶνται νὰ δραπέτεύσουν διὰ τοῦ ὑπογείου ἑνὸς ἔμπορου, ὅταν ἕνας σκύλος τοὺς ἀντελαμβάνει καὶ ἄρχίζει τὰ γαυγίσματα. Ὁ οὐδοδουκὴς μὲ τὸ κρυφὸ τοῦ σκούφου τρέξῃ γὰρ τὸν σκύλῃ βοηθοῦμενος ἀπὸ τοὺς ὑπῆρέτας του...

Ὁ Καρτούς καταδικασμένος ὑπὸ τὸν στρατιωτὸν ἀπὸ στέγη σὲ στέγη, καταφύγει σὲ μιὸ κλιμακωτὸ ἀπὸ σκεῖ ἀρχίζει νὰ τοὺς κοροῖδεύει.

(*) Ὁ Καρτούς δὲν ἐν αὐτὸ ἀπὸ τὸν πηρὸν «Κατὰ τὸν Φάκελο ὅπου ἐτελέθησαν, ὅταν ἔξεδωσαν τὰ κατορθώματα τὸν σὲ φυλάκδια στὴν Ἑλλάδα.